1893—1973
80 років
Службі Народові

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК — UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXX. Ч. 48. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК ЧЕТВЕР, 15-го БЕРЕЗНЯ 1973 ЦЕНТІВ 15 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK THURSDAY, MARCH 15, 1973 No. 48. VOL. LXXX.

КОРОТКІ ВІСТКИ

Середа, 14 березня 1973

СТЕЙТОВИЙ СУД НЮ ЙОРКУ ВИСЛОВИВСЯ за збереженням 66-річної давности закону про те, що для одруження юнаків від 18 до 21 року життя потрібна згода батьків. Суддя Маргарет Менген сказала, що таке законодавство необхідне для того, „щоб охороняти суспільство від нестабільних і безвідповідальних одружень". Юнаків у тому віці можуть узяти до війська, вони мають право голосувати — але не мають права одружитися без батьківської згоди.

СЕНАТ БЕЗ ЖАДНИХ ЗАСТЕРЕЖЕНЬ схвалив номінацію Алекса Баттерфілда на керівника Федеральної Авіяційної Адміністрації та Роберта Лонґа на пост асистента секретаря сільського господарства.

ПРЕДСТАВНИКИ ДВОХ НАЙБІЛЬШИХ ФІРМ, що продукують сніданкові кашки для дітей, твердять, що такі кашки не шкодять зубам, хоча вони й дуже солодкі. Переслухання відбувається у Вашинґтоні перед підкомісією Сенату в справах харчування. Заяви представників „Келлоґ Компані" ніяк не сходяться із ствердженнями дентистичної комісії, яка прийшла до висновку, що цукор викликає найбільше хвороб зубів у дітей в ЗСА.

ІЗ ТОРОНТА В КАНАДІ ПОВІДОМЛЯЮТЬ, що там збільшується кількість школярів, які п'ють горілку, вино та інші спиртові напої. Це виявилося під час обстеження видатків з фонду боротьби проти алькоголізму. Кількість учнів, які п'ють алькогольні напої, зросла з 46,3 відсотка в 1968 році до загрозливої цифри — 70,6 відсотка в минулому році. В Канаді починають загострювати боротьбу проти цього суспільного лиха.

НЕ ВІДОМО, ДЛЯ КОГО БУЛА ПРИЗНАЧЕНА бомба - саморобка із шматка металевої рури, підкладена в авто при 80-й вулиці в Ню Йорку. Бомба вибухнула, але ні вбитих, ні поранених не було. Поліція знайшла й другу бомбу та її знешкодила, в недалекому від першого вибуху місці, у „Кадиляку".

У ДІЛЬНИЦІ НЮ ЙОРКУ КВІНСІ ЗАМАСКОВАНІ два бандити із зброєю в руках напали на Чейз Менгеттен банк і втекли, забравши 15 000 долярів. Один із бандитів тримав під зброєю в кутку 14 службовців і клієнтів банку, а другий вигрібав гроші в лантух. Зробивши кілька пострілів у стелю, злочинці втекли на вулицю, викинули двох жінок із їх авта й поїхали тим автом далі...

ДРУЖИНА АМЕРИКАНСЬКОГО ПИСЬМЕННИКА К. Ірвінґа Едіт дістала в Швайцарії 2 роки в'язниці за незаконні фінансові операції в швайцарському банку. Вона оперувала гонораром, одержаним її чоловіком за фальшиву „біографію" мільйонера Гюза, за яку Кліффорд Ірвінґ дістав був 650 000 долярів і тепер сидить в ЗСА у тюрмі, діставши понад 2 роки ув'язнення.

У ВАШИНҐТОНСЬКІЙ НАЦІОНАЛЬНІЙ ГАЛЕРІЇ будуть показані понад 40 картин із совєтської картинної ґалерії „Ермітаж" у Ленінґраді. Показ тих давніх образів триватиме від кінця березня до кінця квітня, а потім буде повторений і в Ню Йорку. Зібрані в „Ермітажі" за царів картини не мають нічого спільного з совєтським образотворчим мистецтвом і соцреалізмом.

НОВИЙ ПАРЛЯМЕНТ У ФРАНЦІЇ ЗІЙДЕТЬСЯ на перше засідання 1 квітня ц. р. До того часу буде відомо, чи прем'єром залишиться П'єр Мессмер. Напевне буде інший міністер закордонних справ, бо Моріс Шуман втратив свій буцім-то „певний" посольський мандат. Міністром фінансів — пост дуже важливий у теперішній світовій монетарній кризі — залишиться Валері Жіскар Д'Естень. У новому парляменті де-ґоллісти матимуть більшість, але дуже послаблену у користь лівого соціялістично - комуністичного бльоку.

У ЛОНДОНІ ЗГОЛОШЕНО формальне обвинувачення проти 10-ох осіб, у тому числі трьох молодих жінок, у підкиненні бомб, внаслідку чого згинув один чоловік і було ранених коло 200 осіб. Заарештованих на летовищі Гітров під Лондоном, як вони хотіли відлетіти до Ірляндії, переслухували чотири дні і тільки після того оприлюднено їх прізвища та акт обвинувачення. Всі члени тієї терористичної групи мають від 19 до 29 років життя.

ІТАЛІЙСЬКА КОМУНІСТИЧНА ПАРТІЯ НАВ'ЯЗАЛА зв'язки з деякими католицькими групами, які зараховують себе до „лівих", виступаючи проти консервативного становища Апостольської Столиці в різних справах та пропагуючи „діялог" з комуністами. У Християнсько-демократичній партії прем'єра Джуліо Андреотті яких 12 відсотків схиляються до „лівих", які невдоволені політикою того прем'єра.

ЕСПАНІЯ ВІДКИНУЛА готовість Америки передати їй три старі нищильники на довготерміновий кредит. Американські військові кола невдоволені таким жестом еспанського генераліссімуса Франка, але він стоїть твердо на становищі: за американсько - еспанським договором про приязнь і американські бази в Еспанії — Еспанія має право до найкращої, а не до найгіршої зброї.

ДО КОМУНІСТИЧНОГО КИТАЮ ВИЇДЕ, мабуть, Фільгармонійна оркестра з Філядельфії, одна з найкращих в Америці: сенатор Гю Скат з Пенсилвенії згадував про неї у розмові з Чжоу Ень-лаєм і той буцім-то погодився, щоб Філядельфійська оркестра прибула до Пекіну, як один із перших ансамблів у програмі культурного обміну Америки з Китаєм.

У ПІВНІЧНІЙ ІРЛЯНДІЇ ПРОДОВЖУЄТЬСЯ терор і війна британського війська проти протестантських та католицьких терористів, які воюють одні проти одних та спільним фронтом — проти британських вояків. 16-тирічний юнак помер від ран, що їх отримав від вибуху бомби у Белфасті з початком цього місяця, а британська військова стежа застрілила в католицькій дільниці Белфасті одного снайпера. Число жертв тамошньої сектантської війни дійшло до 749.

В НЕАПОЛІ В ІТАЛІЇ ПРИЙШЛО до масового вуличного зудару між неофашистами і комуністами. Обидві сторони, зложені здебільша з юнаків і молодих дівчат, воювали цеглами, пляшками і газоліновими доморобними бомбами. Арештовано 78 осіб, у тому числі 16 жінок.

ГРЕЦЬКИЙ УРЯД ЗАКРИВ на тиждень університет в Атенах внаслідку протестаційної акції тамошніх студентів, які вимагають більшої академічної свободи. Водночас грецькі власті відкликали даний ними раніше дозвіл на збори студентів в будинку правничого факультету, боячися, мабуть, що після того зібрання студенти знову „окупують" той будинок, як це вже раз зробили були. Прем'єр Георг Пападопульос заявив кілька днів тому в радіопромові, що він „знищить" студентський опозиційний рух. Університет в Атенах нараховує 25.000 студентів.

ПРЕЗИДІЯ ЕКЗЕКУТИВИ УККА ВІДБУЛА МІСЯЧНІ НАРАДИ

Ню Йорк (УККА). — В п'ятницю 9-го березня відбулися тут місячні наради Президії Екзекутиви Українського Конґресового Комітету Америки, в яких взяло участь 14 членів. Нарадами проводив екзекутивний віцепрезидент Йосип Лисогір і на них розглянено такі справи: акції з приводу 40-ліття Великого Голоду в Україні, фінансовий звіт УККА за 1972 рік, протестні акції молоді проти арештувань діячів культури в Україні, -звідомлення із праці президента УККА проф. Лева Добрянського та ряд біжучих справ.

Екзекутивний директор УККА І. Базарко інформував про підготову протестної акції з приводу 40-ліття Голоду в Україні. Акцію проводить Екзекутива УККА на підставі ухвали Ради Директорів, яка на своїх нарадах в лютому цього року, виконуючи постанову XI Конґресу, а саме проголосити третій тиждень травня 1973 року Тижнем Жалоби — намітила відбути протестну маніфестацію у Вашинґтоні в суботу 26-го травня. Наміченння цієї дати викликало певні труднощі і тому мґр І. Базарко просив ще раз продискутувати термін маніфестації.

Тиждень раніше, себто в суботу і неділю 19-го і 20-го травня 1973 року повинні відбутися протестні маніфестації по всіх осередках українського організованого життя в Америці. Канцелярія виготовила спеціяльні обіжники в українській та англійській мовах, які розсилаються тепер по Відділах УККА. Також підготовляється спеціяльні летючки, памфлет - меморандум про масовий голод в Україні. В Ню Йорку йде підготова до Великої Маніфестації, яку підготовляє Комітет Об'єднаних Організацій міста Ню Йорку при співучасті Централі УККА і довколишніх Відділів УККА зі стейтів Ню Йорк і Ню Джерзі. Президія Екзекутиви рішила, що не лежить в її компетенції змінити намічену Радою Директорів дату жалобної маніфестації у Вашинґтоні в дні 26-го травня ц. р.

Проф. д-р Богдан Гнатюк, голова Комісії для студій сучасного стану в Україні, звітував про потребу видання більшої публікації про голод, русифікацію та знищення Української Автокефальної Православної Церкви. Згідно з пляном, така книга повинна вийти з кінцем цього року, і вона повинна обіймати три основні частини: нищення української культури та русифікація (ред. Богдан Кравців), знищення української автокефалії (проф. Григор Лужницький) та голод, як засіб московської політики в Україні (автори будуть намічені).

Мґр Уляна Дячук, касир УККА, здала докладний звіт про фінансовий стан УККА в 1972 році, як теж представила новий плян збірки УНФонду, яку УККА повинен перевести в травні та червні цього року. Щоб

(Закінчення на стор. 4-ій)

Сенатська комісія схвалила переслухати свідка мимо спротиву през. Ніксона

Вашинґтон. — Не зважаючи на заяву президента Ніксона і його відмову дозволити членам персоналу Білого Дому складати будь-які свідчення перед конґресовими комісіями, сенатська Юридична комісія одноголосно схвалила внесок, щоб покликати Джона В. Діна, дорадника Президента, свідчити на переслуханні в справі номінації Патрика Грея на директора Федерального Бюра Інвестиґацій. Таку постанову комісія винесла один день після заяви президента Ніксона. Вимога конґресової комісії не є однозначна щодо сили з викликом на суд і невідомо, які заходи захоче комісія застосувати, коли Дж. Дін відмовиться скласти вимагані свідчення. Члени комісії, яка складається з дев'яти демократів та семи республіканців, заявили, що у випадку, коли Джон Дін не свідчитиме, комісія не могтиме винести ніякого рішення в справі номінації Патрика Грея.

На Бермудах арештовано шістьох у зв'язку з вбивством губернатора

Гамилтон, Бермудські острови. — У вислідi інтенсивного слідства поліція арештувала шістьох членів мілітантної організації „Загін чорних беретів", підозріваючи їх у співучасті або у виконанні 11 березня атентату на губернатора Бермудських островів, сера Ричарда Шарплеса. Одночасно поліція зарядила, щоб усі мешканці островів здали свою пальну зброю для балістичного обслідування. Як виявляється, губернатор та його адьютант загинули від револьверових пострілів, а не від пострілів з рушниць, як це передше інформовано. За ствердженнями Скотланд Ярду, агенти якого ведуть слідство, „атентат був прецизно підготовлений". Досі понад 50 осіб були переслухані, але поліція придержала тільки шість осіб. Організація „Загін чорних беретів" є еквівалентом американської організації „Чорних пантер". На Бермудських островах переважає чорне населення.

Пероністи домагаються участи Перона в інавґурації президента

Буенос Айрес. — Новообраний арґентинський президент д-р Гектор Кампора поінформував, що він незабаром відвідає кол. арґентинського диктатора Хуана Перона у Мадриді, щоб „особисто подякувати йому за те, що він вибрав мене кандидатом". Д-р Кампора заявив також, що він хоче, щоб Хуан Перон був особисто присутнім на його інавґурації 25-го травня. За словами д-ра Кампори, він не хоче бути „ні один день президентом, якщо генерал Перон не є в Арґентині". Як відомо, військова влада Арґентини заборонила поворот Перонові до Арґентини. Ця заборона дійсна аж до часу, коли новий уряд перейме владу.

Сенатор Павло Юзик призначений директором радіостанції CHIN

Торонто. — Джон Ломбарді, президент радіостанції CHIN повідомив, що, починаючи з початком лютого ц. р. сенатор Павло Юзик був призначений одним з директорів згаданої радіостанції, яка обслуговує багатонаціональне населення метрополітального Торонта. Це нове призначення сенатора Павла Юзика на відповідальну позицію належить до однієї з чергових його багатьох політичних і громадських функцій.

Північний В'єтнам пересуває війська і зброю на південь

Сайґон. — Американська військова розвідка ствердила з цілою певністю, що в останніх тижнях Північний В'єтнам пересуває по так званому шляху Хо Чі Міня почерез Ляос в сторону Південного В'єтнаму поважні військові з'єднання і зброю. За тими авторитетними джерелами, від початку цього року комуністи з Північного В'єтнаму пересунули по шляху Хо Чі Міня в південному напрямку понад 30.000 війська і 300 танків. Після припинення Америкою летунських рейдів — комуністи переводять пересування своїх військ і важкої зброї в білий день, без ніяких особливих засобів засекречення. Американський Уряд не заклав ще формального протесту проти таких підозрілих і потенціяльно дуже небезпечних маневрів Північного В'єтнаму, які порушують договір про перемир'я, але — за заявою з Пентаґону — він передав „всіма можливими дипломатичними шляхами" північно-в'єтнамським комуністам поважне стурбування Америки з цього приводу. За газетними коментарями – американський Уряд не хоче бити голосно на сполох поки не повернуться з комуністичного полону всі американські воєнні полонені. Це має статися до кінця цього місяця. У цьому тижні повернуться до ЗСА 108 полонених з Північного В'єтнаму і 32 з В'єтконґу. Між звільненими з північно-в'єтнамського полону буде полковник летунства Джон Флинн, бомбовик якого комуністи збили 27 жовтня 1967 р. Як найвищий військовим ступнем, він був командиром всіх полонених у Північному В'єтнамі. Звільненим буде також лейтенант-комодор Джон МекКейн, син недавнього головного командира американських збройних сил на Тихому океані, адмірала Джона МекКейна.

Ізраїль купить в Америці дальших 48 військових джетів

Вашинґтон. — Під час минулотижневого перебування ізраїльського прем'єра Голди Меїр у Вашинґтоні, американські керівні кола погодилися продати Ізраїлеві дальших 48 джетів-бомбардувальників, а саме 24 типу „Фантом-4" і 24 типу „Скайгок". Всі ті літаки будуть доставлені Ізраїлеві впродовж двох років. Рішено також технічно допомогти Ізраїлеві продукувати самому військові джети „Супер Міраж", взоровані на французькому типі „Міраж" з моторами, що їх вживають американські „Фантоми". Ізраїль мав дотепер коло 120 американських джетів Ф-4 і коло 200 типу „Скайгок", а з замовленими тепер джетами матиме разом к. 368 військових літаків. Совєти доставили Єгиптові яких 160 літаків різного типу, плюс літаки, що їх дістала Сирія від Совєтів і Лівія від Франції. Однак Ізраїль має перевагу своїм летунством над усіма тими арабськими країнами не тільки чисельно, але й вищістю своїх летунів і технічної обслуги. Ізраїль продукує сам різнородну зброю високої якости, як ось кращий за американський і совєтський автоматичний кріс, нові танки, ракети на віддаль 300 миль, човни з ракетами і т. п. Американські коментатори твердять, що президент Ніксон пішов тільки частинно назустріч проханню Голди Меїр щодо продажу дальших джетів: погодившись продати тільки 48 літаків Президент дав цим зрозуміти Ізраїлеві, що той не може рахувати на необмежену американську допомогу зброєю і що повинен поважно подумати про мирові переговори з арабами.

Поляки плянують заходи у зв'язку з Европейською Конференцією Безпеки

Лондон. — „Нови Дзєннік" з 13 березня інформує про нараду Ради Федерації Демократичних рухів, на якій обговорено „деякі вимоги польського вільного суспільства на Заході у зв'язку з Европейською Конференцією Безпеки, що має відбутися в цьому році". Заслухавши доповіді на тему підготовчої конференції у Гельсінках, нарада прийняла проєкт резолюцій, якими польське організоване суспільство на Заході визначило своє становище до плянів і намагань СССР. Нарада висловилася в підтримку західнього проєкту щодо вільного обміну думками і людьми між окремими бльоками, а також звернулася з апелем до „всіх польських осередків політичних на еміґрації і організацій польонійних, пропонуючи започаткування скоординованої акції з метою впливати на уряди західньої демократії, щоб вони не тільки не зменшували інформаційної служби для Східньої Европи, але домагалися, щоб на майбутній конференції безпеки засади вільного обміну людей, інформацій та ідей були обов'язкові для всієї Европи". У згаданій нараді в Лондоні 24 лютого взяли участь, крім членів Федерації, також представники нового польського політичного центру — Польського Народного Об'єднання.

Чикаґська Студентська Громада намагається активізувати українських студентів

Чикаґо. — На початку березня управа місцевої Української Студентської Громади подала інформацію про вислід двомісячних заходів з метою зактивізувати українське студентське життя. У програмі праці управа намітила імпрези товариського та культурно-інформаційного характеру і з успіхом зорганізувала Андріївський вечір, відбула сходини членів Громади, влаштувала „коляду", відзначила річницю Крут, влаштувала фотовиставку. 10 березня проф. Олександер Баран читав доповідь для студентів на тему „Українське козацтво і Могилянська Академія". Запляновані інші наукові доповіді, а також загальностудентська забава, маскарадний вечір та фільмовий фестиваль. Студентську громаду очолює в цьому році Іван Ольшанський, а до управи входять: д-р Б. Верн, Оксана Ференс, Оля Смишнюк, Марійка Гаврилюк, Я. Кобилецький та Лариса Лапичак.

ФІРМА ВІДЗНАЧИЛА УКРАЇНКУ

Лондон. — Англійська велика фірма автобусів „Селнек", яка затруднює понад 10 000 працівників, вирізнила українку панну Наталію Розгін, 22 роки, із Аштону: на конкурсі краси вона здобула титул королеви, перемігши 19 інших кандидаток.

В УКРАЇНІ ЗАСУДИЛИ В. ЧОРНОВОЛА НА 7 РОКІВ; ВІДБУВАЄТЬСЯ НОВА ХВИЛЯ СУДІВ

Гельсінкі (УІС „Смолоскип"). — Сюди дісталася вістка, що у Львові з початком лютого 1973 року закінчився суд над Вячеславом Чорноволом, відомим автором збірника „Лихо з розуму". Суд над В. Чорноволом відбувався за статтею 62-1 Карного Кодексу УССР („протирадянська агітація і пропаганда") і засудив його до 7 років таборів суворого режиму і 5 років заслання. На суд були викликані різні свідки. Деякі з них відмовилися дати будь-які свідчення проти В. Чорновола, уважаючи суд протизаконним через те, що обвинувачений перебував більше як рік у слідчому ув'язненні. Серед осіб, які відмовилися дати свідчення в справі Чорновола, був також Валентин Мороз. Після тяжкого поранення у Володимирській тюрмі, він перебував деякий час у шпиталі київської тюрми. Згодом В. Мороз був перевезений до Львова, де був багато разів допитуваний в справі Чорновола.

Згідно з одержаною вісткою В. Чорновіл держався на суді гідно, не визнав себе винним, а в часі слідства відмовився зложити покаянну заяву і виступити проти тих своїх товаришів, які теж перебували в 1972 році в ув'язненні.

Вячеслав Чорновіл походить з селянської родини з Київщини. Народився 1 січня 1938 року. Після закінчення студій працював у Львівській телевізійній студії і в Київському республіканському радіо. Написав кількадесять рецензій і літературознавчих статтей. Він уклав збірник „Лихо з розуму", більшу працю про суди в Україні „Рецидив терору чи правосуддя", які передав прокуророві УССР, голові Верховного Суду УССР і голові КГБ УССР. Обидві праці, як і памфлет „Як і що обстоює Б. Стенчук (66 запитань і зауваг „інтернаціоналістові")" набули широкого поширення в українському Самвидаві.

В. Чорновіл був вперше засуджений в 1966 р., а пізніше ще раз в 1967 р. В часі масових арештів в Україні в січні 1972 р. В. Чорновіл був черговий раз заарештований і просидів в слідчому ув'язненні більше як рік, що противиться совєтським карним законам. Після відбуття другого ув'язнення, він перебував постійно під наглядом і гонінням адміністративних чинників і агентів КГБ. Був постійно звільнюваний з праці без жадної причини і довгі місяці перебував безробітним. Він одружений. Має дружину Олену і сина Тараса, які мали б дальше перебувати у Львові. Батьки В. Чорновола мали б дальше жити на Київщині, а його брат мав зникнути в січні 1972 року і доля його невідома.

Згідно з одержаною тут вісткою в Україні мали початися з початком лютого суди над ще незасудженими українськими діячами. Вони відбуваються в повному засекреченні і навіть родина про них не знає. Серед заарештованими в 1972 р. і ще не засудженими до січня 1973 року були Іван Дзюба, Іван Світличний і його сестра Надія, Євген Сверстюк та інші.

Проф. Редвей осуджує негуманність совєтських концтаборів

Брюссель. — Під кінець лютого проф. Пітер Редвей, з Лондонської Економічної Школи, відомий знавець підсовєтських справ, виступив тут – як інформувала агенція Асошієйтед Прес, з деклярацією від імени Міжнародного Комітету Оборони Прав Людини в СССР в справі відносин, які панують у совєтських концтаборах на сучасному етапі. За даними, що їх подав проф. П. Редвей на основі аналізи самвидавної літератури, у совєтських концтаборах перебуває понад один мільйон в'язнів. Політичних в'язнів в СССР налічується тепер понад 10,000 осіб. Іншими словами, приймаючи загальне число ув'язнених, в СССР принаймні 0.5% всього населення перебуває в ув'язненні, в той час, коли наприклад в Англії ув'язнені становлять всього 0.07% населення, у Франції 0.16%, а 0.2% у ЗСА. В СССР налічується не менше 1 000 концтаборів. Найважливіша проблема, це за словами проф. Редвея — трактування в'язнів у совєтських в'язницях і концтаборах. „У цих таборах совєтські чинники намагаються зломати людей морально і фізично... Постійний голод є сполучуваний з постійною працею, при чому медичне обслуговування практично не існує". На Заході є багато документів, в яких в'язні совєтських концтаборів з'ясовують важкі і нелюдяні відносини в таборах та брутальну поведінку совєтських поліційних властей.

В Ню Йорку відбулася нарада в справі протестної акції з приводу 40-ліття голоду в Україні

Ню Йорк (УККА). — В суботу, 10-го березня, у вечірніх годинах тут відбулася чергова нарада в справі зорганізування протестної акції в Ню Йорку. Нараду скликав, у порозумінні з УККА, Комітет Об'єднаних Організацій міста Ню Йорку, Відділ УККА, і в ній взяли участь представники всіх організацій міста Ню Йорку, як і представники 8-ох Відділів УККА, що лежать в засягу Метрополії. Рішено відбути в суботу, 19-го і в неділю, 20-го травня Протестну Маніфестацію в Ню Йорку, програма якої ще буде устійнена. На нараді реферували: голова Об'єднаного Комітету адв. Роман Гуглевич, а з рамени Централі УККА екзекутивний директор мґр Іван Базарко і д-р Володимир Душник. Секретарював д-р Олександер Соколишин. В нараді взяло участь 72 представники Організацій. По довгій дискусії, в якій взяло участь багато делеґатів, винесено наступні рішення:

- Маніфестація з нагоди 40-ліття Великого Голоду в Україні відбудеться в неділю 20-го травня 1973 року. В ній візьмуть участь всі українські організації з метрополітального Ню Йорку та поблизьких місцевостей з Ню Джерзі. Маніфестація буде попереджена Богослуженням в катедрі св. Патрика для католиків та включатиме протестаційний похід вулицями Ню Йорку і масове зібрання в Центральному Парку, на якому виступлять з промовами визначні американські та українські провідники. Передбачається також Богослуження, відправлене українськими православними священиками перед масовим зібранням в Центральному Парку.
- В суботу, 19-го травня ц.р. відбудеться масова моторкада вулицями Ню Йорку

(Закінчення на ст. 4-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian Newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Inc. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Статті і дописи, підписані авторами, не мусять відповідати поглядам Редакції. Редакція застерігає собі право в потребі виправляти і скорочувати надіслані матеріяли. Незамовлені матеріяли повертається тільки тоді, коли автор собі це виразно застеріг, долучивши заадресовану коверту з відповідною поштовою оплатою. — За зміст оголошень Редакція не відповідає.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Охорона громадян

Теперішній зворот „направо" в настроях американського суспільства інший, як той, що настав був після другої світової війни, в реакції проти безкритичного захоплення совєтським воєнним союзником. Американсько - совєтська ідилія тривала, як відомо, коротко і після вирежисерованого Москвою комуністичного перевороту в Чехо-Словаччині та заснування Атлантійського Союзу (НАТО) почався період холодної війни в закордонній політиці та протверезіння в широких колах суспільства, стривоженого інфільтрацією комуністів у державне й громадське життя. Але в погоні проти комуністичних впливів сенатор Джозеф МекКарті перетягнув струну, і Сенат затаврував його. В усякому разі тоді це була кампанія суто політична. Тепер той гін направо звернений проти того лібералізму, який проявляється передусім — у судочинстві.

Найширші кола американського суспільства схвильовані, стривожені й обурені зростом злочинства, яке тісно пов'язане з язвою наркотиків. Тому американські громадяни солідарні з тавруванням тих суддів, які керуються милосердям супроти злочинців і видають лагідні присуди на грабівників, насильників і навіть убивників, які, вийшовши швидко на волю, знову доконують злочини. У підході до проблеми злочинства сірий громадянин на 100 відсотків погоджується з президентом Ніксоном, який відкидає тезу лібералів, що винним у зрості злочинства є суспільство, а не злочинець. Суспільство винне тоді, казав Ніксон у свой недавній промові, коли воно не вміє притягнути до відповідальности злочинця. Цей „правий напрямок" у суспільстві вимагає, щоб суди всіх ступнів до Найвищого Суду включно брали під опіку в першу чергу льояльних громадян проти злочинців, а не дбали за охорону прав злочинців.

Толеранція супроти грабіжників у міських заворушеннях кілька років тому спріяла поширенню тих заворушень. Толеранція супроти продавців наркотиків сприяє тому злочинству. Під тиском громадської думки прийде в Америці напевно до ревізії атмосфери на судових залях.

Арґентинське мряковиння.

Вислід виборів в Арґентині не був для нікого несподіванкою, враховуючи наявні там відносини і все ще сильні пропероністські симпатії серед населення, а в першій мірі серед робітництва, яке далі зберігає живими спогади про режим Перона і про його тодішню дружину Евіту, улюбленицю арґентинських трудових мас. Голоси за кандидатуру д-ра Гектора Кампору були фактично голосами за Хуана Перона, який дуже уважно стежив за ходом виборів зі своєї віллі у Мадриді. З цього погляду арґентинські вибори мали особливий характер, бо це були вибори президента держави з допомогою „заступника", який репрезентував фактичного кандидата на виборчих картках. Тому не треба дивуватися тому, що коли проголошено вислідн виборів, то обраний президентом кандидат д-р Кампора говорив не про Арґентину і про свої політичні пляни, як майбутній президент держави, а про „вірність" Перонові.

Тепер Арґентина знаходиться напередодні відновлення цивільного уряду, обраного нормальним демократичним порядком. 25 травня д-р Кампора стане президентом республіки і держава знову стане під фактичною контролею колишнього диктатора Хуана Перона.

Пероністський рух являє собою коаліцію властивих прихильників Перона і кільканадцятьох політичних груп, яким у більшій чи меншій мірі відповідає програма Перона. За час свого короткого перебування в Арґентині під кінець минулого року Перон не багато сказав про свою програму, обмежуючися загальними фразами про „соціяльну справедливість" та нападами на „американський імперіялізм", репрезентований американськими корпораціями в Арґентині. Чи т. зв. Визвольний Фронт Справедливости, як себе називають пероністи, виступить зі справді оригінальною політичною та економічною програмою, — покаже майбутнє. Досі таких познак немає, а цілий рух спирається на нез'ясованій ближче своєрідній тузі за минулим, з якою зв'язується досить туманна концепція „соціяльної справедливости", що перекликається із сорелівським синдикалізмом та ідеями корпоративної держави Муссоліні.

УРЯД І ЗАСОБИ МАСОВОЇ ІНФОРМАЦІЇ

Починаючи з 1969 року, коли віце - президент Спіро Еґню виступив з гострою критикою преси, радіо та телевізії, мовляв, американська інформаційна служба є цілево тенденційна і спрямована проти республіканської Адміністрації, між урядом і засобами масової комунікації в ЗСА не припиняються суперечки та конфлікти. Ситуація погіршилася після виступу в Індіянополісі Клея Т. Вайтгеда, директора Бюра телекомунікаційної політики Білого Дому, який при нагоді обговорювання питання ліцензій для телевізійних станцій дуже критично висловився про „ідеологічне перепачковування" та „елітистське поширювання пліток", що нібито характеризує американських коментаторів.

Минулого тижня з ініціятиви „Ню Йорк Таймсу" відбулась дискусія на тему відношення Білого Дому до засобів масової комунікації і політики Уряду на цьому відтинку. В дискусії взяли участь такі видатні американські коментатори як Волтер Кронкайт, Джон Шанцелор, Гаррі Різонер та Говард Т. Смит, які репрезентували три головні національні телевізійні сітки — ABC, NBC, CBS. Дискутанти погодилися з твердженням, що Адміністрація намагається здійснювати на відтинку засобів масової комунікації свою власну політику, і що на сучасному етапі між Урядом, пресою і радіотелевізійною системою існує своєрідний стан війни, через що засоби масової комунікації опинились у небезпеці.

Дуже гостро скритикував політику Адміністрації Волтер Кранкайт, на думку якого президент Ніксон намагається „диктувати" пресі і коментаторам, і що сьогодні на порядку дня стоїть питання „нашої свободи діяти, нашої свободи критикувати, нашого права це робити". Його підтримали інші дискутанти, покликаючись на приклади викликів журналістів перед суди, в першій черзі тих журналістів, які критично висловлювалися про політику Адміністрації.

Згадана дискусія виявила, що відносини між урядом і засобами масової комунікації ввійшли в критичну стадію. З одного боку преса, радіо і телевізія поширюють серед населення погляд, мовляв, політика Уряду, заяви його найчільніших представників не заслуговують на довір'я. З другого боку, це саме робить Адміністрація, реаґуючи на критицизм пресових та радіо - телевізійних коментаторів, обвинувачуючи представників преси, радіо і телевізії в тенденційності, п е р екручуванні фактів, у підриванні авторитету Адміністрації.

Як можна ствердити, населення Америки у цьому спорі не зайняло досі виразного становища. Джон Шанцелор поінформував, що після промови віце - президента Еґню в 1969 році їхня телевізійна станція одержала дуже багато листів від слухачів, які займали становища до промови віце-президента. Поділ „за" і „проти" був рівний. Ця ситуація, відзначив Шанцелор, тепер змінюється, але не на користь засобів масової комунікації. Іншими словами, населення починає схилятися до думки, що не до політики Уряду і до заяв його речників треба ставитися з недовір'ям, а до коментаторів. Для засобів масової комунікації такий розвиток ситуації, як заявив Говард Смит, повинен викликати занепокоєння, підкреслюючи, що на його думку не є в пляні Уряду обмежувати свободу преси і коментаторів по радіо та телевізії.

Чимало ясности в це питання вніс ніхто інший, як віце - президент Еґню у своїй недавній промові в Міннеаполісі, просто заперечивши, що у Вашинґтоні „панує терор" щодо преси. Він погодився з думкою, що між Адміністрацією і пресою існують непогодження, але це не тільки питоменне теперішній Адміністрації. При кожній попередній Адміністрації ці відносини завжди були менше чи більше напружені. На думку віце - президента, такий стан навіть побажаний, бо „податливість" преси є з погляду інтересів усього суспільства шкідливою. „Податлива преса не може виконувати своєї відповідальности як незалежний сторож публічних інтересів" — говорив віце-президент Еґню. Але, додав він, не може також Уряд бути податливим на тиск кожноденного редакційного критицизму і пресових заголовків, бо на ньому лежить відповідальність за здійснювання політики також і на далеку мету по лінії національного інтересу, що не завжди може й мусить бути виразно з'ясовуване кожного дня. Віце - президент Еґню заперечив також вістки, що, мовляв, Уряд плянує обмежити свободу преси. Такого пляну ані немає, ні не мислимо його було б в американській дійсності перевести в життя, враховуючи конституційні постанови.

Треба прийняти, аналізуючи всю цю дотеперішню дискусію на тему відносин між Урядом і засобами масової комунікації, що становище, яке зайняв віце-президент Спіро Еґню є цілком правильним. Зокрема правильною є його попередження, що не доцільним є окремі проблеми представляти надто спрощено і за втертими стереотипами.

м. с-ий

БАТЬКИ! Зв'яжіть замолоду ваших дітей з найстаршою, найбільшою й найбагатшою українською національною установою поза межами батьківщини, якою є Український Народний Союз, щоб запевнити їм кращу будучність, а нашій громаді у вільному світі нового свідомого члена.

Лє. Ром

ОДНА З ПЕРШИХ ЛАСТІВОК

Кажуть, що ластівки прилітають, віщуючи весну. Одною з таких ластівок, що, можливо, віщували весну зрозуміння відносин у Совєтському Союзі є в американському красному письменстві роман Джорджа Фейфера „Дівчина з Петровки" (George Feifer. "The Girl from Petrovka"), що вийшла 1972 року у видавництві The Viking Press, Inc., New York, N.Y., а одночасно у видавництві The Macmillan Co. of Canada, Ltd.

Автор цього роману був кілька разів у Совєтському Союзі — перший раз як студент-провідник на американській виставці в Москві 1959 року, де він був свідком „кухонних дебат" Ніксон-Хрущов. Пізніше, після закінчення Гарвардського університету і одержання М.А. в Колумбійському університеті та закінчивши Колумбійський Російський Інститут, Фейфер працював як московський кореспондент для кількох англійських і американських часописів. Перебування в Москві і докладне знання російської мови дало йому можливість нав'язати численні знайомства з місцевим населенням і навіть увійти з поодинокими москвичами в дружні відносини.

В 1970 р. Д. Фейфер одружився з москвичкою Танею, з якою познайомився на згаданій вище виставці. Він є автор книжки "Justice in Moscow".

„Дівчина з Петровки" — перший белетристичний твір Фейфера і, треба признати, не абиякої літературної вартости, незвичайної щирости, правдивости і глибокої трагічности. Стиль його часами репортерський, перетрушений гумором, але завжди відбиває спостережливість, автентичність і розуміння прихованого змісту ситуацій.

Відомо, що часто - густо ментальність а м ериканського суспільства формується під впливом преси, радіо і телевізії. Коли врахуємо, що саме в цих засобах інформацій досить міцно закоренились т. зв. ліберальні ідеї, в основі москвофільські і просовєтські, то ледве чи можемо сподіватись глибокого розуміння совєтської дійсности і відносин та критичного до них ставлення. Ментальність молодшої частини американського суспільства, поверховно революційної, також формується цими засобами інформації і, крім того, безпосереднім впливом совєтських та просовєтських е л е ментів. Годі, отже, сподіватись і від цієї частини американського суспільства реалізму і критики.

На тлі цих обставин твір Дж. Фейфера набирає особливого значення.

Романтична пригода американського репортера Джо і „дівчини з Петровки" (Петровка — одна з вулиць Москви), з пророчистим іменем Октябрини дає авторові нагоду насвітлити совєтську дійсність з її закостенілим бюрократичним „естаблішментом", що умертвляє життя громадянства. Всевладний апарат комуністичної партії з його шпигунством і донощицтвом п о р о джує страх, пасивність і втечу від жахливої буденщини поза куліси нужденного приватного життя, де в нетрях совєтського ґетта громадяни шукають забуття в дурмані масового алькоголізму або в чаді сексуалізму, як то робить Костя, робітник - механік, що живе поміж безперервною брехнею, пляшкою горілки, с к ороминущими любовними а в а нтюрами, чорним ринком і осоружною заробітковою працею.

Незаможний п е н сіонер живе тим, що винаймає нелеґально два кутки своєї кімнатки. Один мешканець хлопець, а другий — дівчина. Рівень їхнього матеріяльного життя незвичайно низький.

У крамницях довжелезні черги і часта відсутність товарів, а поруч з тим совєтська бюрократія їздить у державних автах з шоферами, купує дефіцитні товари по спеціяльних низьких цінах в закритих крамницях, „відпочиває" в урядових літниськах. Це все згідно з теорією Маркса - Енґельса і заповітом В. І. Леніна. Мощі останнього виставлені в мавзолеї біля Кремлю, і цим „святощам" поклоняються і безбожні комуністи і побожні колгоспники. В ім'я комуністичної догми загальний тріюмф нерівности, хабарництва і брехні...

І на тлі цього показана дівчина Октабрина, що втекла з колгоспу біля Омська від новітньої панщини та безпросвітнього пияцтва батьків і оточення. Вона шукає в Москві іншого, світлого життя, служення мистецтву і красі — вона мріє бути балериною. Але передусім Октябрина хоче знайти волю самовияву, шукає тепла любови й людяности серед закостенілости тоталітарного комуністичного експерименту. Дівчина, мов ніжна квітка, розгортає свої пелюстки серед московських бруків і бруду...

У момент, коли шукання Октябрини доходить кінця, бо вона знаходить тепло зрозуміння і любови в Джо, і міраж свободи маячить попереду, комуністичний п'ястук затискає її з невблаганною жорстокістю, намагаючись її знівечити. Бо Октябрина вирвалася з ряду, бо вона сягнула по свободу людини рішати про свою поведінку і призначення. Її арештують у шпиталі, куди вона зайшла відвідати молодого кандидата на науковця.

Відбувається з а к ритий суд всупереч совєтським „законам". Обвинувачення фальшиві, свідки підтасовані, брехлива кампанія червоної тоталітарної преси нацьковує всіх і вся проти Октябрини. І ось западає, заздалегідь приготований присуд. — Октябрину, як нібн проститутку, антисоціяльний елемент і хуліганку, засуджують на п'ять років заслання до жіночого „виправного табору" в Мордовії, де болота, суворе підсоння і напівголодний режим з рабською працею мають докінчити „справедливість згідно з наукою В. Леніна", як з їдким сарказмом пише автор. А в іншому місці він же пояснює: „Поворот до сталінізму не був тимчасовий, як сподівались оптимісти; ми опинились знову в періоді важкого життя, очевидно природнішого для Росії, ніж випадкові прояви лібералізму"...

Як добре знаємо це ми тут, а ґенерація українських шестидесятників там. Бо в тій же Мордовії караються сотки, їх, „караються, але не каються". Вони борються, як можуть, за свободу свою і націй, в першій мірі української.

Поява роману Дж. Фейфера свідчить про те, що й американці починають прозрівати. Звичайно, Октябрину не можна рівняти з шестидесятниками, вони куди глибші й чистіші. Але важливо те, що молодий американський письменник добачив духову фальш комуністичного тоталітаризму і тягар московського абсолютизму, а разом із тим заувважив паростки протесту і боротьби за свободу — насіння грядучої революції. Від цього вже лише крок до зрозуміння українських борців.

Леонід Полтава

ПРАВДА ПРО ШАЛЯПІНА

Федір Іванович Шаляпін — великий, може й геніяльний російський співак - самоук — і „Наталка Полтавка" Котляревського - Лисенка. Що вони могли мати між собою спільного?

Про це не довідається читач совєтської преси, хоча в ній у лютневих числах надруковано багато матеріялів про Шаляпіна з нагоди 100-річчя з дня його народження. У багатьох із них сказано правду: російська культура не скоро дочекається шаляпінського „Ей, ухнем" — співу - плачу стогону бурлак, що йдуть над Волгою „бічевой", себто тягнуть, як коні, на лямках за собою проти води важкі барки... Не скоро дочекаються й оперового Бориса Годунова, і не лише в голосовому розумінні: сам різкої вдачі, гіпохондрик, вроджений диктатор — він якнайкраще відтворив образ московського царя-самодура.

Федір Шаляпін народився на околиці Казані в 1873 р., в родині дрібного урядовця. З дитинства співав у хорі, заробляючи гроші, потім працював як писар, чоботар, вантажник. Пізніше Ф. Шаляпін приватно вчився співу, вивчив різні оперові партії, і не тільки російською мовою. Потрапив до петербурзької опери, потім до московської Приватної Опери й нарешті до „Большого Театру". Виступ у 1901 р. в Італії в „Ля Скалі" приніс Шаляпінові світову славу. Пішли гостинні виступи в Америці, Франції й інших країнах. У 1922 році Ф. Шаляпін подався геть із совєтської Росії, побачивши, що проголошуваний комунізм — це кров, а кров — це не вихід із складних проблем імперії. Він ніколи вже не повернувся на свою батьківщину і помер 1938 р. в Парижі.

Збереглося чимало добрих записів голосу Ф. Шаляпіна. З нагоди 100-річчя з часу його народження світові радіовисильні передавали концерти у його виконанні, спогади його дітей, які живуть на Заході.

Для нас, українців, Ф. Шаляпін особливо цікавий, сказати б, українським періодом його життя. Здібний від природи, молодий співак за кілька місяців наполегливої праці вивчив українську мову так, що без акценту говорив і співав зі сцени партію Петра у „Наталці Полтавці" та в кількох інших оперетах. Україна простягнула талановитому співакові дружню руку в найважчий період його життя, але про це не пишуть у совєтській пресі.

У московських „Известиях" з 13 лютого ц. р. у статті „Шаляпін" сказано: „Згадаймо, що після важких років страшної нужди, нестатків, коли доходив до думки про самогубство, він, завдяки своєму генієві, дійшов у Петербурзі на імператорську сцену..." Ось у той період „страшної нужди" о Україна й стала в пригоді Федорові Шаляпіну. В журналі „Огонек" з 18 листопада 1912 року, в репортажі „Як живе і працює Шаляпін", була така згадка: „Про свого першого імпресаріо (кмітливого татарина Хайруллу, який влаштовував для нього концерти в Казані — ЛП.), Федір Іванович розповідає: „Це було давно... На зорі юности. Я приїхав у Казань з Баку, де співав у малоросійській трупі. Голос був порядний. Я володів своїм голосом, знав уже, що таке „дихання", знав, як набирати повітря в легені й економно витрачати його запас. Я вже мав добре фразування"...

Перед тим Ф. Шаляпін працював вантажником, іноді виступав статистом у театральному хорі. В 1890 році виступав хористом у театрі Самарського, з платнею 20 рублів на місяць. Коли захворів актор, який виконував партію Стольника в опері „Галька" Монюшка — Шаляпін виконав ту ролю, і перед ним відкрились нові перспективи. Але трупа розлетілась, і він залишився „на кризі". Саме тоді молодого співака з надзвичайно низьким, глибоким голосом „відкрив" український антрепренер Г. О. Любимів-Деркач. Він запропонував співакові вступити до його українського оперового мандрівного ансамблю. Ф. Шаляпіна радо прийняли, як знедоленого, українські актори-співаки. З цим ансамблем, Ф. Шаляпін, вивчаючи українську мову в щоденних розмовах та читаючи „Кобзаря" Т. Шевченка, роз'їздив по різних містах російської імперії впродовж 1891-92 років. Його виступи були окрасою українських вистав. Московський журнал для росіян - еміґрантів „Родина" ч. 1 з 1973 р. на стор. 8-ій ствердив те, про що не згадують у пресі для совєтських читачів: „Після розпаду оперової антерпризи, Шаляпін мандрував у 1891-1892 роках по містах Росії з українською оперовою трупою Г. Любимiва-Деркача. Він співав у хорі, виконував ролю Петра в „Наталці Полтавці".

У кінці 1892 р., після вис-

(Закінчення на стор. 3-ій)

Алла Коссовська

ДОЧКА

(1)

Уже стоячи на порозі, з ключем в руці, Микола ще раз обернувся і о г л я нув свою чепурно прибрану вітальню. „Здається, все гаразд", — подумав із задоволенням і усміхнувся. Не даремно два тижні потратив на чепуріння та чищення по-парубоцькому занехаяного мешкання: воно тепер блищало чистотою, манило затишком і обіцяло вигідний та спокійний відпочинок тій, на кого Микола чекав, як на дорогу, довгождану гостю.

„Доню моя, моя маленька Лариско!" Ніжна усмішка не хотіла сходити з його обличчя. В пам'яті увесь час стояв образ п'ятирічної пухкенької дівчинки з двома білявими кісками, „мишачими хвостиками", як він, батько, жартома їх називав.

Якось не вкладалося в думці, що цій дівчинці тепер уже 35 років, що вона сама вже має таку саму, а може й старшу дівчинку, його, Миколину, внуку.

Зрештою, Микола мав останнє фото Лариси. Але в розумному і холодному погляді сірих очей вродливої жінки, які дивилися байдуже з фотознімки, не було нічого, що нагадувало б веселі, круглі, горобиячі оченята малої Лариски, Лариски-іриски, як кликав її батько, запевняючи, що Ларисчині щічки такі ж солодкі, як ці популярні цукерки. Так у його серці вона й залишилася навіки маленькою, ніжною, теплою...

І тепер, їдучи своїм новим автом, на яке він заміняв свій старий „фольксваґен", також для неї, для доні, Микола намагався уявити собі їх зустріч.

Ось спускається літак, ось виходять з нього пасажири. Він пересіває поглядом юрбу і знаходить, нарешті, сіроокy жінку... Далі уява чомусь не йшла. Як він підійде, що скаже, він не знав, і, нарешті, вирішив, що нічого не треба уявляти зарані, що все вийде якось само собою.

Виїхав Микола з дому завчасно, але вулиці вже були захаращені машинами, і часом доводилося подовгу п р о с т оювати, поки якесь вантажне авто зрушить, нарешті, з місця і незграбно посуне вперед, даючи змогу продовжувати путь. Це дратувало Миколу, і він нетерпляче поглядав на годинника, хоча часу лишалося досить.

Та ось і летовище. Запаркувавши машину, Микола пройшов у почекальню і зайняв зручне місце біля скляної стіни, крізь яку все льотне поле було видне, як на долоні.

З цікавістю спостерігав Микола приліт і відліт велетнів-літаків. Помітив, що в кожного був свій вираз, подібність або до птаха, або до - риби. Ось в е л ичезний джет, подібний до злого пажера з хижацькою мордою, готовий до виліту в Торонто. Ось прилетів з Чикаґо такий же потужний, але з добродушним виразом дельфіна, „Боїнґ 747". Наче комахи, метушаться коло літаків люди, такі мізерні поруч з витворами своїх рук. Рухомі бензинові станції швидко і вправно виповнюють черева велетів п о ж и вою. Підвозять баґаж пасажирів. Усюди рух, жвавий, але точно підпорядкований людській волі.

„Здорово!" — в думці похваляв Микола вправних аеродромних робітників.

Не встиг занудитися, як через радіо повідомили про наближення очікуваного літака. Напружено вдивляючись у блідавосинє небо ранньої осени, Микола побачив блискучу срібну цятку, яка збільшувалася з кожною секундою. Не міг собі уявити, що там, в безмежному небесному просторі, в такій маленькій, у порівнянні з цим простором, скринці-літаку, сидить понад сотню людей, і серед них його кохана доня.

Навколо хвилювалась юрба. Хтось весело сміявся, хтось гукав через усю залю: „Мері вер ар флауерз?" Блищали схвильовані очі, стежачи за літаком, наче допомагаючи йому швидше й легше спуститись.

І ось уже на широко розставлених лапах - колесах він біжить, неоковирно похитуючись, бетоновою дорогою, цей, незрозуміло-прекрасний своєю потужністю, своїм розміром, велетень.

Припавши до скла чолом, Микола бачить, як підсуваються до розкритих дверей літака широкі сходи, бачить струнких стюардес, які прощаються з пасажирами. Ось вийшов уже не молодий військовик, високий, широкоплечий, щось сказав стюардесі, вона засміялася. Ось старенька жінка з великою валізою, яку допомагає винести друга стюардеса. Ось молода пара...

Серце Миколи несамовито калатає. „Ну, ну, проходьте швидше!" — хочеться йому гукнути цим чужим людям, що заважають йому побачити, зустріти його доню, його Ларису.

І ось, нарешті! Так, він відразу пізнав її: середня на зріст постать молодої жінки в повному розквіті, з тяжким вузлом золотавого волосся на потилиці.

Микола пізнав і її темний костюм, і маленьку валізочку в руці, які він вислав їй в останній посилці. „Так от яка вона тепер, моя доня, — думав Микола, ідучи з юрбою до дверей на летовище, — гарна, до матері подібна. Та сама постава голови, трохи відкиненої назад, та сама хода, рівна й рішуча..."

Далі думати було ніколи; жінка в темному костюмі була за три кроки від нього.

— Ларисо, доню! — голос урвався. Щось гаряче підступило до горла, обпекло очі.

— Тато? — спокійно запитав дзвінкий голос і тепла рука лягла в його простягнену руку. Микола потягнув до себе цю руку і схопив дочку в обійми.

— Донечко моя, Ларочко, Лариско!.. — бурмотів батько, цілуючи її руки, уста, щоки.

Молода жінка спокійно усміхалася і радше дозволяла себе цілувати, ніж цілувала сама.

— Так ось ти який, мій батько, — сказала вона, відхилившись і з цікавістю розглядаючи Миколу. — Але чого ж ти плачеш? Ну, не треба, не плач, заспокойся. Ти ще цілком добре виглядаєш, я сподівалася побачити старенького дідуся, а ти ще і молодий і гарний. І ці маленькі бакенбарди тобі до лиця, — відразу жіночим оком оцінила Лариса батькову зовнішність. Тоді повернулась до молодого чоловіка, якого досі Микола не помічав і який лишався позаду, пильно спостерігаючи сцену зустрічі дочки з батьком.

— Це товариш Кронін, а це — мій батько! — сказала Лариса, і Миколине вухо різнуло ненависне, призабуте слово „товариш".

Додому їхали вдвох. „Товариш" Кронін, на радість Миколі, від його запрошення відмовився. У нього, мовляв, ділова зустріч. За кермою Микола говорив мало, заважав сильний рух на дорозі. Треба було пильно додержуватись правил, щоб не потрапити в халепу. Лариса теж мовчала, відкинувшись на спинку сидження. Коли машина спинялася перед червоним світлом, Микола ласкаво торкався доччиної руки або цілував її в щоку. Лариса усміхалася своєю спокійною усмішкою, і вони їхали далі. Тільки раз, коли авто спинилося на довший час, батько спитав, не відриваючи очей від дороги: — Хто цей Кронін? — Це мій супутник, разом у Москві сіли, познайомилися вже в дорозі, — відповіла Лариса. Якась непевна нотка причулася Миколі в її голосі. Він кинув на дочку бистрий погляд і знову зайнявся кермою.

(Продовження буде)

ПАМ'ЯТАЙМО ПРО ПЕРЕСЛІДУВАНИХ В УКРАЇНІ! ВКЛЮЧАЙМОСЯ В АКЦІЇ ЇХ ОБОРОНИ!

ЛІВІ ІТАЛІЙСЬКІ ЕКСТРЕМІСТИ ВИСЛАЛИ листи з вибуховими матеріялами та погрозами до італійського президента Джованні Леоне, прем'єра Джуліо Андреотті та лідера неофашистів Джорджія Альміранте: ті листи перехопила на пошті поліція.

З рамени 1-го ВІДДІЛУ СУА в НЮ ЙОРКУ

— відбудеться —

17-го березня 1973 р. о год. 6:00 веч.

в УКРАЇНСЬКІМ НАРОДНІМ ДОМІ, кімн. ч. 22

„ЛІТЕРАТУРНИЙ ВЕЧІР"

присвячений дитячій письменниці

КАТЕРИНІ ПЕРЕЛІСНІЙ

В програмі беруть участь: ред. Уляна Любович-Старосольська, ред. Володимир Барагура та учні Студії Мистецького Слова Лідії Крушельницької.

До участи в цьому вечорі запрошує все Українське Громадянство та нашу дорогу Молодь —

УПРАВА 1-го ВІДДІЛУ СУА

НАУКОВЕ Т-ВО ім. ШЕВЧЕНКА в ЗСА

ПРОДОВЖЕННЯ

АКАДЕМІЧНИХ ВИКЛАДІВ

відбудеться в суботу, 17 березня 1973 року в годині 5-ій веч., в залі НТШ, 302 Вест 13-та вул., в Ню Йорку, Н. Й.

ПРОГРАМА:

Д-р М. ВАЦИК: „Іван Франко і Наукове Товариство ім. Шевченка".

Вхід вільний. Гостям раді!

Управа Наукового Т-ва ім. Шевченка

Роковини Первоієрарха УКЦ в Чикаго

Чикаго (М.Д.). — Місцева українська католицька парафія свв. Володимира й Ольги в особливий спосіб відзначила 10-річчя повернення з каторги (9-го лютого) і 81-річчя народження (17-го лютого) Йосифа VII. Ці дві, тепер вже історичні дати, відзначувала вся парафія з усією своєю всесторонньо наладнаною прафіяльною системою.

У четвер 8-го лютого, цим роковинам присвячено одногодинну парафіяльну радіопрограму „Недільні дзвони", з промовою заступника голови Б-ва св. Андрея, старшого брата Василя Маркуся та з багатою мистецькою програмою.

У неділю 11 лютого в церкві, соборну Святу Літургію відслужили парафіяльні отці, а саме: митрополичий радник о. Павло Джулинський, о. М. Бутринський і о. І. Кротець. Проповідь виголосив парох о. М. Бутринський. Співав хор „Прометей" під управою Р. Андрушка.

Під час недільних святкових Літургій другу збірку в церкві призначено на Патріярший фонд (на двох ранішніх Службах Божах зібрано $1,954.37). Після полудня в авдиторії Осередку СУМА ім. М. Павлушкова відбулася святкова академія на честь Первоієрарха. Академію започаткував вступним словом мгр Євген Івашків, співредактор „Церковного Вісника", святкову промову виголосив о. Ів. Кротець. Молодь Б-ва св. Бориса і Гліба виконала збірні дві рецитації — Романа Завадовича „Владика Нескорених" (Марта Гарасовська, Дарка Вілик, Нестор Івашків і Мирон Панчук) і „Вітай, Владико!" виконали сестри Марта і Христя Косарчини та сестри Анна й Оля Пепіль. У музичній частині виступив мішаний хор „Прометей", поповнений молоддю під управою Р. Андрушка. Святкування заключним словом закінчив митроп. радник о. П. Джулинський, колишній друг з часів студій Достойного Ювілята.

Наприкінці головний радний парафіяльної ради, який проводив святом, відчитав привітання Блаженнішому Кир Йосифові VII: „Ваше Блаженство, Дорогий Первоієрарше, ми отці душпастирі, проводи і членство парафіяльних організацій та вірні української католицької парафії свв. Володимира й Ольги в Чикаго, зібрані в неділю 11-го лютого на врочистих зборах-академії для відзначення 10-ої річниці Вашого звільнення та 81-ої річниці Вашого трудолюбивого життя, пересилаємо Вашому Блаженству наш глибокий поклін, вислови повної відданости та любови дітей до свого Духового Батька. Запевнюємо також беззастережну підтримку для Вашого Блаженства в усіх змаганнях розбудови і всестороннього розвитку нашого церковно-національного життя. Нехай Всевишній, Якого сьогодні ми в окремий спосіб благали за Вас і нашу Церкву, додасть Вашому Блаженству сили, здоров'я та всіх потрібних ласк вести мужньо і мудро ще довгі літа нашу помісну Українську Католицьку Церкву до її світлої мети — повного звільнення від насилля безбожного режиму та завершення Києвсько-Галицьким Патріярхатом. На Многі і Щасливі Літа, Блаженніший Владико!"

Це привітання підписали сотні учасників святкової академії, а його завіз і вручив в Австралії Достойному Ювілятові парох парафії о. М. Бутринський, що брав там участь в Евхаристійному Конгресі.

ПРАВДА ПРО ШАЛЯПІНА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тупу в Тбілісі, у Грузії, Ф. Шаляпін залишився жити в тому місті. Там ним зайнявся колишній відомий оперовий співак Усатов, давав йому безплатно лекції співу, збагнувши, що має справу з незвичайним самородком.

Український період у житті світової слави російського співака був коротким, але важливим. Ф. Шаляпін ніколи потім не виступав проти України, нашої мови або культури. Політична доля України, куди Ленін приніс „свободу" на кінцях багнетів Муровйова, можливо якоюсь мірою також влинула на рішення Ф. Шаляпіна покинути совєтську Росію в 1922 р.

Сучасні московські „інтернаціоналісти" замовчують українську сторінку в біографії великого соліста, але українцям варто про неї знати.

ДОПОВІДЬ ПРО СТАН УКЦЕРКВИ

Філядельфія. – О. д-р Ізидор Нагаєвський виголосить у Філядельфії в Домі Української Молоді, в суботу 17 березня о 7-й вечора, доповідь про стан УКЦеркви в поневоленій Україні й за кордоном. Прелеґент говоритиме також на тему 10-річчя звільнення з московського заслання Верховного Архиєпископа Кардинала Йосифа. Вечір відбудеться заходами 6-го Відділу ООЧСУ.

ОЛЕСЬ КУЗИШИН ВИСТУПИТЬ В „КАМІ ГОЛЛ"

Олесь Кузишин, учень Українського Музичного Інституту кляси Меланії Байлової, відзначений Лігою об'єднаних вчителів музики Ню Йорку, запрошений як виконавець у концерті в Камі-Голл в неділю 18-го березня ц. р. при 65 Вест 57 вулиця, о год. 2:30. Молодий Олесь виконає Скарлятті Сонату А-Дур і Барвінського „Колискову".

Презентаційний вечір збірника п'єс для молоді В. Софронова Левицького „Юний Скоморох"

Торонто. — В суботу, 24 лютого відбувся тут заходами Комітету „За аматорський театр" презентаційний вечір перших примірників збірника п'єс для молоді В. Софронова Левицького „Юний скоморох". Вечором проводив член Комітету мгр Василь Верига. Примірники збірника, який включає 9 п'єс для молоді, вручено в першу чергу авторові, а після того членам Комітету, якого заходами вийшов друком цей понад 300-сторінковий збірник, особам, які своїм трудом чи авторитетом допомогли здійснити це видання, місцевим жертводавцям, які своїми пожертвами причинилися до часткового покриття коштів видання, представникам організацій молоді і місцевим передплатникам книжки.

Після цієї формальної частини, артист сцени і керівник театральної студії Борис Дніпровий прочитав одну з поміщених у збірнику п'єс, а саме пластову феєрію „Романтична ватра", до якої музику склав молодий композитор-пластун Зенон Лавришин. Автор збірника В. Софронів Левицький виголосив після цього доповідь про потребу відродження аматорського театрального руху як одного з важливих засобів збереження нашої культурної і національної ідентичности в країнах поселення. Дискусія, яка розвинулася після доповіді, виявила загальне схвалення акції Комітету „За аматорський театр", якої першим конкретним вислідом є видання збірника п'єс для молоді „Юний скоморох". Висловлювано в дискусії думку, що в цю корисну акцію повинні в Канаді та Америці включитися всі Рідні Школи та курси українознавства, організації молоді (Пласт, СУМ, ОДУМ, МУНО, СУМК) а теж члени існуючих у нас професійних чи півпрофесійних театральних ансамблів, імпрезові референтури культурно-освітніх організацій і відділи та централі КУК і УККА.

Н. Н.

Увага! ДАЙМО СВІТОВІ КНИГУ Увага!

„ДВА КОЛОСКИ"

„Автор книги „Два Колоски" зробив свій твір не лише мистецьким твором, але й одним із дуже потрібних нашим історикам документом УКРАЇНСЬКОЇ ПРАВДИ. Ця книга буде НЕЗВИТНІМ СВІДОЦТВОМ у майбутньому великому судочинстві, але покладе назавжди кінець визиськові озвірілою Москвою України..."
Проф. Микола НЕЩИМЕНКО (З передмови до книги).

Неприбуткове Видавництво „РІДНИЙ КРАЙ" цим доводить до відому національно свідомих українців, що літературний пам'ятник ПЕРШІЙ ЖЕРТВІ УКРАЇНИ — Корольчук Явдосі — книга „ДВА КОЛОСКИ" (За які Москва її розстріляла!) — уже здана до друку і за 1.5 місяці часу вже може вийти в світ... АЛЕ ПОТРІБНІ ПОЖЕРТВИ!!!

Комітет Сприяння виданню „Двох Колосків" торік розіслав понад 1000 Закликів про пожертви на цю мету. На цю важливу, загально-національну справу багато жертвенних Громадян відгукнулись і справа здійснюється... Але книгу треба викінчити. Тож приймаємо пожертви й далі. Також приймаємо передплату в сумі — 7 дол. за книжку. Після виходу книги в світ, вона коштуватиме — 10 дол. Книга має 304 боки, з фотосвітлинами, добре оздоблена, на гарному папері, в твердій обкладинці, в мистецькій сорочині поверх обкладинки з золотим відтиском.

У 40-ліття найстрашнішої трагедії в історії України, нечуваного голоду й загибелі 7.000.000 наших братів і сестер, — поставмо їм цей наш хоча літературний пам'ятник, уможлививши видати твір — „ДВА КОЛОСКИ". З огляду на політичну важливість книги в ПРОДАЖ вона не ПОСТУПИТЬ.

Пожертви й передплату посилайте на конто ч. 518 на адресу: Ukrainian Ort. Credit Union, Box 160, Cooper S-ta, New York, N.Y. 10003.

За видавництво „РІДНИЙ КРАЙ":

Голова — Петро Байбак (Політв'язень сталінського й гітлерівського режимів в Україні)

Керівн. Справами — А. Вербенко

Члени Союзу Земель Соборної України - СП і все Українське Громадянство — з глибоким смутком повідомляємо, що 22-го лютого ц. р. в Австралії, помер на 83-му році життя

сл. п.

ВОЛОДИМИР СЕРГІЙОВИЧ ДУБІВ

вчений економіст-кооператор, визначний громадський, політичний і церковний діяч Наддніпрянщини, основоположник Організації СЗСУ-СП на еміграції, голова Крайового Комітету СЗСУ-СП в Австралії.

Достойним Дружині Євгенії Степанівній, синові Павлові Володимировичеві пересилаємо сердечні вислови глибокого співчуття.

ЦЕНТРАЛЬНИЙ КОМІТЕТ
СОЮЗУ ЗЕМЕЛЬ СОБОРНОЇ УКРАЇНИ — СП

Балетна Школа
РОМИ ПРИЙМИ-БОГАЧЕВСЬКОЇ

ПІД ПАТРОНАТОМ ФКУ ПРИ ГАРВАРДСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

— презентує —

Пригоди ПЕР ҐІНТА

Балет в трьох діях

Опертий на драмі ІБСЕНА до музики Е. ҐРІҐА

в

Brooklyn Academy of Music

30 Lafayette Avenue, Brooklyn, N.Y.

Неділя, 8-го квітня 1973 року, година 2:30 по полудні

- Постановка, хореографія — РОМА ПРИЙМА-БОГАЧЕВСЬКА
- Декорації — ВОЛОДИМИР БАЧИНСЬКИЙ

ПОНАД СТО МОЛОДИХ ТАНЦЮРИСТІВ — УЧНІВ БАЛЕТНОЇ ШКОЛИ

Дохід на ГАРВАРДСЬКИЙ ЦЕНТР УКРАЇНСЬКИХ СТУДІЙ

Квитки вступу — в книгарнях: АРКА, ЕКО, СУРМА

Українська Православна Катедра

Св. Володимира

160-170 Захід 82-га вулиця, Ню Йорк, Н. Й.

В неділю, 18-го березня 1973 року

в залі Катедри св. Володимира

о год. 1-ій по пол. по Службі Божій і Панахиді

— відбудеться —

ШЕВЧЕНКІВСЬКЕ СВЯТО

В програмі: доповідь — Проф. ВАСИЛЬ ЗАВІТНЕВИЧ; виступ КАТЕДРАЛЬНОГО ХОРУ; сольоспів — ГАННА ШЕРЕЙ і ЮРІЙ ФЕДОРІВ; фортепіяновий супровід — проф. О. ОМЕЛЬСЬКИЙ; дуети — НІНА ГАЛІОН і ЛЯРИСА ПАЛИВОДА в супроводі бандур.

НА СВЯТО ЗАПРОШУЄ

БРАТСТВО СВ. ВОЛОДИМИРА

Об'єднання Мистців Українців в Америці запрошує на відкриття
ВИСТАВКИ АКВАРЕЛЬ,
що відбудеться в неділю, 18-го березня ц. р. о год. 1-ій дня, в Галерії Літературно-Мистецького Клюбу при 149 2-га евеню в Ню Йорку, Н. Й.

Участь беруть:

ДАРІЯ ДОРОШ, ІВАН ЗАЯЦЬ, МИХАЙЛО КАЧУРОВСЬКИЙ, ЗІНОВІЙ ОНИЩКЕВИЧ, БОГДАН ТИТЛА, ТОМА ШЕПКО, МАРІЯ ШЕРОЦЬКА, ІРИНА ФЕДЕНИШИН.

Виставка триватиме до 25-го березня включно і буде відкрита в год. 6-8 веч., в суботу, неділю 1-8 веч.

УПРАВА ОМУА

В ДРУГУ РІЧНИЦЮ ВІДХОДУ У ВІЧНІСТЬ
нашої Улюбленої і ніколи Незабутньої
МАМИ

бл. п.

НАДІЇ КУДРИК

буде відправлена

СЛУЖБА БОЖА З ПАНАХИДОЮ

у вівторок, 20-го березня 1973 року

о год. 8-ій ранку

в церкві св. Михаїла в Йонкерсі, Н. Й.

Просимо Друзів і Знайомих про молитви за спокій Душі Покійної.

Муж ОСИП і син ОЛЕСЬ

ПЛАСТПРИЯТ при ПЛАСТОВІЙ СТАНИЦІ в КЛІВЛЕНДІ, Огайо
з жалем повідомляє своїх Членів,
що дня 16-го лютого 1973 року в Пармі, Огайо, несподівано, відійшов у Вічність, на 66 році життя

бл. п.

ПЕТРО ПОЛЯНСЬКИЙ

довголітній член, голова Пластприяту та голова Управи Пластової Оселі „Писаний Камінь".

ПОХОРОН відбувся дня 19-го лютого 1973 року з похоронного заведення Головчака на український цвинтар св. ап. Петра і Павла в Пармі, Огайо.

Вшанованій Дружині, Синові та Родині Покійного глибокі вислови співчуття складає

ПЛАСТПРИЯТ в КЛІВЛЕНДІ, Огайо

Замість квітів на свіжу могилу

бл. п. ВОЛОДИМИРА ЧОРНОДОЛЬСЬКОГО

складаємо 25.00 долярів

на „Церкву в Потребі".

Горем прибитій Родині засилаємо найщиріші співчуття.

Юрій ГАНКЕВИЧ з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу
Дорогого Приятеля

бл. п. д-ра Івана Рижія

складають 25.00 долярів
на Українську Медично-Харитативну Службу
в Мюнхені, Німеччина.

Д-р ОЛЕКСА і АННА ХОМИН

Увага! МІТТЕНВАЛЬДЦІ! Увага!

Бувші мешканці таборів: Єгеркасерне, Піонірказерне і Люттензе в Міттенвальді — Німеччина,
Подається до загального відома бувших мешканців вище названих Ді-Пі таборів, що

ВЕЛИКИЙ З'ЇЗД З БЕНКЕТОМ ТА ЗАБАВОЮ

— відбудеться —

в СУБОТУ, 25 і в НЕДІЛЮ 26 СЕРПНЯ 1973 р. на оселі УКРАЇНСЬКОГО РОБІТНИЧОГО СОЮЗУ в ГЛЕН СПЕЙ, Н. Й.

З'їзд цей постановлено відбути після 25-ти років на загальне бажання численних бувших мешканців цих таборів.

За інформаціями та зголошення Ваших адрес, та водночас просимо заподавати адреси Ваших знайомих цих таборів на адресу організаційного референта:

Степан Щепарович
240 East 5th Street, New York, N.Y. 10003
Телефон (212) 673-1156

Просимо слідкувати за дальшими оголошеннями.

ДІЛОВИЙ КОМІТЕТ

ТОВАРИСТВО АЛЮМНІВ І ПРИЯТЕЛІВ УКРАЇНСЬКОГО ВІЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ СТЕЙТУ НЮ ДЖЕРЗІ й НЮ ЙОРКУ

— влаштовує —

ВЕЛИКІ ВЕЧЕРНИЦІ

в залі УКРАЇНСЬКОЇ ЦЕНТРАЛІ
240 Гоуп Авеню, Пассейк, Н. Дж.

в суботу, 12-го травня 1973 року

В ПРОГРАМІ:

- Зустріч з мистцями, розгринка одинадцяти мистецьких картин.
- ЗАБАВА при звуках оркестри Б. ГІРНЯКА. Вечір очолить д-р Богдан Олесницький.

Добірний буфет в заряді ВШ. Пань.

Вступ: $8.00 від особи; $15.00 від пари; молодь $4.00
Вечірний стрій. Початок год. 9:00 веч.

Квитки і місця при столиках замовляти:

Ню Йорк: д-р Петро Гой, тел. (212) 228-1894
Нюарк, Н. Дж.: д-р Петро Богданський, тел. (201) 372-0455
Пассейк, Н. Дж. Іван Бурдяк, тел. (201) 772-3143

До участи запрошуємо всю Українську Молодь та Громадянство.

УКРАЇНСЬКА ДИТЯЧА СВІТЛИЧКА ВЧИТЬ ВАШУ ДИТИНУ ЩЕ ОДНІЄЇ МОВИ.

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшов передчасно від нас в Бостоні, дня 11-го січня 1973 року наш Незабутній і Дорогий КУЗЕН

бл. п.

Інж. ВОЛОДИМИР НАПУРКО

В тих хвилинах нашого невимовного смутку і горя ми зазнали багато виявів прихильности та любови і за це хочемо сповнити наш довг вдячности та висловити щиросердечне Спасибіг.

Дякуємо Всеч. о. пароховi С. Хомяко за відправи Панахид і всіх похоронних обрядів та за щиру і небуденну поміч у нашому горю.

Дякуємо членам бостонського СУМА за участь, квіти, Служби Божі і молитви.

Дякуємо Хористам за участь у всіх похоронних відправах.

Дякуємо всім Приятелям і Знайомим Покійного за квіти, Служби Божі, молитви й за те, що своєю численною участю ділили наш смуток і горе.

Хай Всевишній винагородить Вас всіх щедрими ласками.

Вдячні —

д-р ІЗЯСЛАВА і д-р ЗИНОВІЙ ЗАЯЦЬ
мгр. ІВАННА ЯВОРСЬКА з Родиною

Замість квітів на свіжу могилу

мгр. КОНСТАНТИНА ЛИСКА

на „Кодекс Українських Народніх Мелодій"

складають

І. Н. СОНЕВИЦЬКІ	$25.00
О. М. і Р. СОНЕВИЦЬКІ	25.00
Разом	$50.00

Достойній Дружині і Родині висловлюємо наше глибоке співчуття.

У пам'ять

сл. п.

проф. д-ра інж. ЕВГЕНА ВЕРТИПОРОХА

зложили Його Колеги зі студій у Високій Технічній Школі у Данцігу по 10.00 долярів на НТШ в Сарселю на Фонд ЕУ:

Остап Балабан, Володимир Богачевський, Мирон Букоємський, Роман Загайкевич, Михайло Кміт, Зенон Кононовський, Атанас Мілянич, Володимир Онишкевич, Богдан Підгайний, Михайло Романець, Володимир Шнирикевич.

Разом 110.00 дол.

Замість квітів на могилу

сл. п. Тараса Витвицького

складаємо 25.00 долярів

на Фонд Українських Воєнних Інвалідів.

Д-р Григорій і Стефанія [illegible]

„Наталка Полтавка" приїде до Олбані

Скромний чиновник Полтавського земства був обурений виставою п'єси популярного російського автора князя Шаховского, в якій Україна була показана „навиворіт" — викривлені народні звичаї, народна ноша, народні характери. Та пасквільна російська вистава послужила для Івана Котляревського трампліном, від якого він відштовхнувся — і так постала чарівна „Наталка Полтавка". Український письменник фактично виступив тим твором проти російського невігластва; не маючи політичних амбіцій, Іван Котляревський волею-неволею посунув уперед українську фігуру на політичній шахівниці російської імперії.

Марта Кокольська

Тепер це все, здається, забулося. „Наталка Полтавка" вабить і буде вабити кожне українське покоління не відповіддю кн. Шаховскому й Ко., а красою великих почуттів, безпосередньою щирістю в людських відносинах, зразком любовної вірности та зразками української музики й пісні, завдяки великому Миколі Лисенкові. „Наталка Полтавка" обійшла вже багато разів світ. Її вітали й вітають не тільки в Україні під різними режимами, а і в Канаді і Австралії, у країнах Зах. Европи і в Америці. Крім усіх мистецьких вальорів, оперета „Наталка Полтавка" у наш час — це для старших зустріч із давньою, романтичною Україною, для молоді — зустріч із небаченою батьківщиною її батьків, а для всіх це зустріч з рідним українським словом, піснею, танцем, музикою.

У такому пляні й ставить режисер найстаршого покоління, прекрасний актор Т. Федорович „Наталку Полтавку" силами Українського Оперного Ансамблю в Ню Йорку, в супроводі малої симфонічної оркестри. концертейстри Я. і Л. Ліщинські. Ансамбль іде в Олбані, в оновленому складі і в нове місто, на запрошення визнаного стейтовим урядом Гуртка Любителів Мистецтва при Українській Православній церкві св. Миколая в Олбані, душею якого є п. Герець. Виїзд Оперового Ансамблю навіть у „своєму", Нюйоркському стейті, річ дуже коштовна. Та в даному випадку надійшла часткова допомога від стейтової Мистецької Ради і є всі підстави сподіватися, що українці та їхні американські приятелі по береги заповнять залю „Джуніор Шейкер" у Леттемі „Н. Й. шлях 155 „І" біля дороги ч. 9 поблизу Олбані, у неділю 18-го березня, о 4-ій по полудні.

Ансамбль під мистецьким керівництвом видатного соліста Лева Рейнаровича із Львівської опери, який співатиме Виборного, вже багато разів діставав найкращі квіти за вистави „Наталки Полтавки" в різних містах. Цього разу до Олбані він приїздить у частково оновленому складі, який віщує театрові ще більший успіх. Наталку виконуватиме понищо незамінна в цій золотій ролі солістка Сиґі Опери Марта Кокольська, Возного — заслужений актор-ювілят і режисер Т. Федорович старої української театральної школи, в ролі Миколи виступить драматичний актор молодого покоління М. Яблонський, який вміє духово повернутись у далеке минуле України. Особливою новинкою цієї вистави буде, звичайно виступ, видатної оперової солістки Галини Андреадіс із аргентинського „Кольон" — вперше в новій для неї ролі матері Терпелихи, та виступ М. Голодника — колись баритона в „Трубадурі", „Аїді" й ін. операх у Арґентині, який вперше тут співатиме партію героїчного тенора Петра. Диригуватиме композитор-буковинець, музичний керівник Чернівецької опери маестро

Лев Рейнарович

Олег Стратичук, співатиме Жіночий хор Олбанської округи під керівництвом п-і А. Базар, сценічне оформлення п. Коргуна, реквізит Оперового Ансамблю.

Сл. п. композитор Іван Недільський писав кілька років тому в „Свободі" ч. 193 про показ „Наталки Полтавки цим Ансамблем, що вдячна публіка нагороджувала кожний виступ артистів грімкими оплесками" та підкреслював, що так же на всіх сольові й хорові партії „реагувало досить багато нашої молоді". „Наталка Полтавка" 1973-го року йтиме в пляні народної оперети, з особливим акцентуванням пісні, музики й танцю.

Український Оперний Ансамбль у Ню Йорку показав у минулих сезонах „Катерину" М. Аркаса, „Запорожця за Дунаєм" С. Гулака-Артемовського, „Ноктюрн" і „Чорноморців" М. Лисенка та кілька ін. вистав; у підготові — опери М. Лисенка „Тарас Бульба" та „Утоплена" й ін. твори, яких чекаємо. Але тепер акторський склад Ансамблю цілковито переключився на „Наталку Полтавку", свідомий того, що чим більше буде вкладено праці в підготову, тим чарівніше засяє на сцені цей діямант української театральної культури. Щодо „Наталки Полтавки", то Оперовий Ансамбль з Ню Йорку вже здобув попередніми її показами, без сумніву перше місце поза Україною.

(л. п.)

БАЛЬ ДЕБЮТАНТОК В ЧИКАГО

Кожного року товариства Українських Лікарів, Ветеринарних Лікарів і Інженерів в Чикаґо влаштовують великий баль, на якому представляють молоденьких дебютанток. Цього року аранжерами такого балю були Інженери. Баль відбувся в залі Конрад Гілтон Готелю, 27-го січня 1973 року.

На знімці (від ліва): Ірина Кайрабах (Тарас Гаврик), Діяна Целевич (Юрій Самбірський), Анна Крайник (Іван Городиський), Наталія Сидор (Юрій Сосенко), Ірина Дачишин (Алєксандер Сосенко), Марта Косарчин (Марко Демус), Христина Троцук (Андрій Горчинський), Марта Городиловська (Роман Козицький), Анна Жидяк (Ярослав Буда), Люба Ганкевич (Андрій Касіян).

ПРЕЗИДІЯ ЕКЗЕКУТИВИ УККА ВІДБУЛА МІСЯЧНІ НАРАДИ

(Закінчення зі стор. 1-ої)

облегшити працю відділових збірщиків, Централя УККА звернеться безпосередньо до сталих жертводавців, уможливлюючи відділовим збірщикам шукати за новими платниками.

Пані Христина Кульчицька, координатор молоді при УККА, звітувала про протестну дію молоді проти арештувань діячів культури в Україні. В суботу по полудні, дня 31-го березня ц. р., відбудеться маніфестація біля Об'єднаних Націй, на якій промовлятимуть сенатор Чарлс Перси з Іллиной, проф. Володимир Одайник та проф. Асколд Скальський. Під час маніфестації 100 членів українських молодечих та студентських організацій дадуть свою кров для потреб Американського Червоного Хреста, як символічну маніфестацію на знак солідарности молоді з жертвами московсько - комуністичного безправ'я в Україні.

І. Базарко інформував про справу вибору Статутової Комісії. Згідно з рішенням XI Конгресу, намічені на ньому центральні організації мають делеґувати своїх представників до Статутової Комісії. В тій справі вислано окремого листа до організацій, з яких більшість уже зголосила своїх представників. Коли закінчиться зголошення прізвищ, тоді буде проголошений особовий склад комісії.

Проєкт Правильника для розподілу компетенції між Президією та Екзекутивою УККА, виготовлений інж. Р. Галібеєм, рішено передати на розгляд спеціяльної Комісії.

Президія також рішила скликати конференцію в справі Центру Українських Студій в Гарвардському Університеті з представників НТШ, УВАН, Асоціяції Українських Університетських Професорів, Асоціяції Українських Професійних Організацій, представників молодечих і студентських організацій та УККА.

Присутній на нарадах проф. Іван Вовчук, голова Політичної Ради УККА, звітував про свою зустріч з проф. Олександром Оглоблином у справі видання „Актів Української Державности", над якими працюють сам проф. Олександер Оглоблин та проф. Василь Омельченко, та які є вже в стадії викінчення. Рішено, що ці важні „Акти" видасть УККА. Вони охоплюють документи відносно української державности від X-го до XX-го століть та три основні періоди української державности: княжу добу, період української козацької державности та найновішу добу української державности.

Президент УККА, проф. Лев Е. Добрянський у звіті порушив такі справи: нові резолюції в Конґресі про українську незалежність, відновлення Української Православної та Католицької Церков і встановлення Комітету Поневолених Націй; ратифікація Конвенції про народовбивство; справа тайного договору про насильну репатріяцію втікачів з СССР та Східньої Европи з часів Другої світової війни; справа торговельного договору між ЗСА та СССР, про що проф. Л. Добрянський буде свідчити в Конґресовій Комісії; справа членства УККА в Американській Раді для Світового Миру та Все-Американській Конференції; справа відзначення 10-ліття відкриття пам'ятника Т. Шевченкові у Вашинґтоні в 1974 році; заходи в справі протиукраїнської підривної роботи совєтської амбасади у Вашинґтоні та інші.

Покликано спеціяльний комітет для розгляду українського організованого життя в Америці, до якого увійшли: п-ні Іванна Рожанковська, д-р Антін Жуковський, інж. Роман Галібей, проф. Петро Стерчо та д-р Богдан Дзерович.

Йосиф Лисогір та Володимир Душник реферували про підготову спеціяльного меморандуму та делеґації до кількох сенаторів, які ставляться неґативно до пропонованого американсько - совєтського торговельного договору без будь-яких концесій збоку Москви. Ухвалено, що проф. Л. Добрянський, ред. І. Білинський та д-р В. Душник візьмуть участь у дводенній конференції Американської Ради для Світового Миру, що відбудеться на початку квітня ц.р. Рішено теж передати до Комісії Інформацій та Публікацій прохання д-ра Остапа Оришкевича в справі фінансової допомоги для видання його книжки.

В Ню Йорку відбулася нарада...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

ку, в якій повинні взяти участь сотки авт з транспарентами та написами про цілі цієї маніфестації.

■ В четвер або п'ятницю, 17-го чи 18-го травня ц.р., представники Об'єднаного Комітету вручать спеціяльний меморіял генеральному секретареві ОН д-рові Куртові Вальдгаймові, а копії його всім представникам поодиноких держав.

■ Д-р Володимир Одайник, професор Колюмбійського університету, організує добровільну триденну голодівку перед Об'єднаними Націями, як іншу форму протестної дії.

Діловий Комітет вибрано із представників Об'єднаного Комітету Ню Йорку, а в його склад увійшли всі представники Відділів УККА зі стейту Ню Джерзі, як і Відділів УККА, які діють поблизу Ню Йорку.

Відзначають учасників совєтського партизанського руху

Київ. — Хоч війна закінчилася ще у 1945 році, тобто тому 28 років, то Президія Верховної Ради УССР щойно аж 6 березня 1973 р. визнала за потрібне і доцільне винести постанову про відзначення „за мужність і відвагу, виявлені в боротьбі проти німецько-фашистських окупантів у період великої вітчизняної війни 1941-1945 рр.", медалями СССР 138 партизанів і учасників „підпілля, які діяли в Одеській області". Одночасно медалями „За відвагу" відзначено 64 чоловіки, а медалю „За бойові заслуги" — 74 чоловіки". Остається відкритим питання, чому так багато треба було часу, щоб „відкрити" подвиги совєтських партизанів і чому якраз тепер ці нібито подвиги треба було з таким шумом відзначувати.

ПЛАСТОВІ ТАБОРИ В АРҐЕНТИНІ

Буенос Айрес. — Минулого місяця закінчились пластові табори в Арґентині, на яких побували впродовж арґентинського літа сотні дітей, молоді й батьків. Табір новаків відбувся в Пунта Індіо на Пластовій Оселі під назвою „Ненаситець", там приймали тільки дітей від 6 до 12 років, які вміють говорити по-українському. Табір для юнаків відбувся в провінції Місіонес, густо заселеній українською людністю другого й третього поколінь. Табори були під опікою старших пластунів і священиків.

ТАРЗАН, Ч. 6901 Урурські воїни тратять терпець

CHIEF MITI'S WARNING AGAINST TRESPASSING IN URURU-COUNTRY AND TARZAN'S PATIENT ARGUMENTS END...
THERE'S NO CAVE FULL OF GOLD IN CHIEF MITI'S TERRITORY- NO BIG SPIDER-MONKEYS! YOUR SPY TOLD YOU A SILLY TALE! RETURN PEACEFULLY TO YOUR TRADING-STATION.... IF YOU ARE A LEGITIMATE TRADER!
KWAA! IF WE NOT KILL STRANGERS-WITH-GUNS QUICK-QUICK OUR CHIEF, AND TARZAN, SOON DEAD!

Перестороги вождя Міті, щоб не вступати до країни урурців і терпеливі арґументи Тарзана — кінчаються...

Нема яскині повної золота на території вождя Міті — нема теж павукоподібних великих мавп! Твій шпигун оповів тобі дурну байку!

Вертайся мирно до своєї торговельної станиці... якщо ти правдивий купець!

Га! Якщо ми не вб'ємо чужинців, які мають швидкі-швидкі кріси, то наш вождь і Тарзан швидко згинуть!